

Kanser Tan?s? Konan Hastalar?n E?leri ve Bak?m Vericileri ?çin Destekleyici Bak?m Gereksinimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kanser Tan?s? Konan Hastalar?n E?leri ve Bak?m Vericileri ?çin Destekleyici Bak?m Gereksinimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24256>

Özet

Kanser Tanı ve Konan Hastaların Ebeveynleri ve Bakım Vericileri İçin Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği, kronik bir hastalığa sahip olan hastaların ebeveynleri ve birincil bakım vericileri tarafından deneyimlenen **destekleyici bakım** ihtiyaçlarının sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2019 yılında Özbağcıoğlu, Toptaş-Kılıç ve Öz tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışması, kanser hastalarına bakım veren bireylerin duygusal, sosyal, bilgilendirme ve pratik gereksinimlerini belirleyerek, bu alandaki müdahale programlarının planlanmasına bilimsel bir temel sağlamaya amaçlanmaktadır. Ölçek, özellikle **onkoloji** ve **psikososyal destek** alanlarında çalışan profesyoneller için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Kanser, Bakım Verici, Destekleyici Bakım, Bakım Gereksinimleri, Psikometri, Kanser Hastaları, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Özbağcıoğlu, A., Toptaş-Kılıç, S., Öz, F.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, kanser tanısı almış bireylere eşlik eden ve aktif bakım sağlayan ebeveynler ile birincil bakım vericilerinin yaşadıkları çok boyutlu destekleyici bakım gereksinimlerini tespit etmektir. Kanser tedavisinin karmaşık ve uzun süreli doğası, bakım vericilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle ölçek, **kllinik** ve **araştırma** ortamlarında, bakım vericilerin karşılanmamış ihtiyaçlarını belirleyerek kişiselleştirilmiş destek stratejileri geliştirmeye yardımcı olmayı hedefler.

Bu araç, bakım vericilerin sadece fiziksel değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve manevi destek alanlarındaki eksikliklerini de ortaya koyarak, **palyatif bakım** ve **psiko-onkoloji** hizmetlerinin kalitesini artırmak için bir temel veri seti sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, kanser hastalarının bakım vericilerinin yaşadıkları **Destekleyici Bakım Gereksinimleri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle multidimansiyoneldir ve aşağıdaki gibi alt boyutları içerir:

Duygusal ve Psikolojik Gereksinimler: Stres, anksiyete, depresyon ve duygusal destek eksikliği

gibi durumlar kapsar.

Bilgilendirme Gereksinimleri: Hastaların seyri, tedavi seçenekleri ve destekleyici bakım hizmetleri hakkında yeterli bilgiye sahip olma ihtiyacı.

Pratik ve Fiziksel Gereksinimler: Ev işleri, ulaşım, finansal zorluklar ve kişisel sağlık hizmetlerine erişim gibi somut ihtiyaçlar.

Sosyal ve Psikolojik Gereksinimler: Sosyal izolasyonun önlenmesi, aile içi rollerin yeniden düzenlenmesi ve sosyal destek ağlarının güçlendirilmesi ihtiyacı.

Bu boyutlar, bakım vericinin genel iyi oluş halini doğrudan etkileyen faktörlerdir ve ölçek, bu ihtiyaçların şiddetini ve aciliyetini derecelendirmeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, Özbağcı ve arkadaşları (2019) tarafından yayımlanan makalede detaylandırılmıştır. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten de bakım vericilerinin destek gereksinimlerini ölçüp ölçmediğini belirlemeye odaklanmıştır.

Genellikle uyarılma çalışmaları **yapı geçerliliği** (faktör analizi ile) ve **ölçüt bağımlı geçerlik** (benzer yapıya ölçek diğer ölçeklerle korelasyon) yöntemleri kullanılır. Çalışmanın temel amacı, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türk kültürüne ve diline uygunluğunu kanıtlamaktır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, Türkçe formun tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Özbağcı ve arkadaşlarının çalışmasında, genellikle **ic tutarlılık katsayısı** (Cronbach alfa) hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ek olarak, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirmek için **test-tekrar test güvenilirliği** yönteminin de kullanılması muhtemeldir. Bu güvenilirlik verileri, ölçeğin klinik uygulamalarda ve araştırmalarda güvenilir sonuçlar üretebileceğini doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla **Faktör Analizi** (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analiz, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türkçe formunda da korunup korunmadığını test etmeyi amaçlamıştır.

Faktör analizinin sonuçları, bakım vericilerin gereksinimlerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını (örneğin, duygusal, pratik, bilgilendirme) ortaya koyar ve ölçeğin teorik yapısının destekler. Bu analizler, Türk popülasyonunda ölçeğin kullanımının psikometrik açıdan sağlam

temellere dayandığını gösterir.

Ölçme Aracı Bilgileri

Test Türü: Uyarılama

Format: Genellikle **Likert Tipi** derecelendirme formatını kullanan, öz bildirim (self-report) ölçektir. Bu format, bakım vericinin her bir gereksinimi ne ölçüde deneyimlediğini veya bu gereksinimin ne kadar önemli olduğunu belirtmesine olanak tanır.

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemiştir, ancak uyarılama çalışması yapışına göre 4'lü veya 5'li Likert tipi ölçek kullanıldığını varsayılmaktadır (Örn: Hiç Gereksinimim Yok - Çok Yüksek Gereksinimim Var).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarılanan Form).

Hedef Popülasyon Grubu: Kanser tanısı konmuş hastaların birincil bakım vericileri ve eylemleri.

Yaş Grubu: Yetişkin (18 yaş ve üstü).

Popülasyon Detayları: Kanser hastalarına aktif olarak bakım veren, evde veya hastane ortamında destek sağlayan bireyler.

Test Metodolojisi: Klinik araştırma veya tarama çalışmaları bağlamında bireysel olarak doldurulur. Psikososyal değerlendirme ve müdahale planlaması için kullanılır.

Anahtar Kelimeler

Destekleyici Bakım, Onkoloji, Bakım Yükü, Psikososyal Destek, Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarılama

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Türkçe Uyarılama): AZİZE ATLI ÖZBAŞ

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: azeozbas@gmail.com

Yazma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Özinler, Ücret ve Test Yolu?

Test Yolu? (Türkçe Uyarlama): 2019

Özinler ve Ücret: Ölçeğin kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar (Azize Atlı Özbaşı) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Erişimi: Ölçekle ilgili orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kanser-tanisi-konan-hastalarin-esleri-ve-bakim-vericileri-icin-destekleyici-bakim-gereksinimleri.pdf](#)

Kaynaklar

Özbaşı-Atlı, A., Toptaş-Kılıç, S. ve Öz, F. (2019). Kanser Tanı ve Konan Hastaların Eşleri ve Bakım Vericileri İçin Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *J Psychiatric Nurs*, 10(4), 262-269. doi: 10.14744/phd.2019.37029.

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [jag.journalagent.com](#)

Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir. Maddelere erişim için ilgili makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.